

LIETUVOS BIOETIKOS KOMITETO ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos bioetikos komiteto (toliau – Komitetas) etikos kodeksas (toliau – Kodeksas) nustato darbo etikos principus, vertybes ir elgesio normas Komiteto valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį (toliau – darbuotojai).

2. Komiteto darbuotojai privalo laikytis Kodekso nuostatų darbo ir ne darbo metu, elgtis pagal visuotinai priimtinas elgesio normas, kad savo veiksmais nediskredituotų Komiteto reputacijos ir Komiteto darbuotojo autoriteto.

3. Kodeksas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymu, Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymu, Antikorupcinės aplinkos viešajame sektoriuje kūrimo ir įgyvendinimo vadovu, kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais.

4. Kodekso uždaviniai:

4.1. reglamentuoti darbo etikos vertybes ir bendruosius reikalavimus, kuriais turi vadovautis Komiteto darbuotojai, atlikdami teisės aktuose nustatytas pareigas ir laisvu nuo pareigų Komitete atlikimo laiku;

4.2. ugdyti Komiteto darbuotojų supratimą, kad jų elgesys turi būti pagrįstas ne tik Kodekso reikalavimais, bet ir visuotinai priimtomis dorovės normomis;

4.3. siekti, kad Komiteto darbuotojai tarnautų visuomenei ir valstybei, atliktų pareigas nesavanaudiškais tikslais;

4.4. padėti sureguliuoti Komiteto darbuotojų tarpusavio santykius.

5. Kodekse vartojamos sąvokos atitinka Valstybės tarnybos įstatyme, Korupcijos prevencijos įstatyme, Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme ir kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS PAGRINDINIAI KOMITETO DARBUOTOJŲ ETIKOS PRINCIPAI

6. Pagrindiniai Komiteto darbuotojų etikos principai yra šie:

6.1. pagarbos žmogui ir valstybei principas – Komiteto darbuotojai privalo gerbti žmogų, jo teises ir laisves, valstybę, jos institucijas ir įstaigas, laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų, kitų teisės aktų reikalavimų. Komiteto darbuotojai privalo susilaikyti nuo bet kokios diskriminacijos kitų asmenų atžvilgiu ir nuo bet kokios formos įžeidinėjimo arba priekabiavimo;

6.2. Teisingumo principas – Komiteto darbuotojai privalo su visais asmenimis elgtis vienodai, nepaisydami jų tautybės, rasės, amžiaus, lyties, seksualinės orientacijos, kalbos, kilmės, socialinės padėties, religinių įsitikinimų bei politinių pažiūrų, turi būti teisingi, nagrinėdami asmenų prašymus, pranešimus, skundus, paklausimus, priimdami sprendimus, veikti pagal suteiktus įgaliojimus;

6.3. Nesavanaudiškumo principas – Komiteto darbuotojai savo veikloje turi vadovautis tik visuomenės viešaisiais interesais, nesiekti naudos sau ar kitiems su jais susijusiais asmenimis, vengti interesų konflikto, griežtai laikytis Viešųjų ir privačiųjų interesų derinimo įstatymo nuostatų. Siekiant išvengti galimų interesų konfliktų tarp pareigybių aprašymuose nurodomų funkcijų, esant poreikiui, už pareigybių aprašymų keitimą atsakingas Komiteto darbuotojas turi konsultuotis su korupcijos prevencijos specialistu ar/ir darbuotoju, atsakingu už privačiųjų ir viešųjų interesų kontrolę. Apie iškilusį interesų konfliktą Komiteto darbuotojai turi nedelsiant informuoti Komiteto direktorių ir už

viešųjų ir privačių interesų derinimą atsakingą darbuotoją, pateikdami prašymą nušalinti nuo sprendimo, kuris tokį konfliktą sukelia;

6.4. Padorumo principas – Komiteto darbuotojai privalo elgtis nepriekaištingai, būti nepaperkami, nepriimti dovanų, pinigų, paslaugų, išskirtinių lengvatų ar nuolaidų, išskyrus teisės aktų nustatytas išimtis. Komiteto darbuotojai privalo vengti elgesio, kuris gali būti suprastas kaip reikalavimas duoti kyšį ar atlikti kitus Komiteto darbuotojui naudingus veiksmus, nesusijusius su jo darbo funkcijomis;

6.5. Nešališkumo principas – Komiteto darbuotojai turi būti objektyvūs, nešališki, neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo, nedemonstruoti savo simpatijų, antipatijų ar išskirtinio dėmesio atskiriems asmenims ar jų grupėms, priimdami sprendimus, elgtis objektyviai, teisėtai ir pagal suteiktus įgaliojimus;

6.6. Atsakomybės principas – Komiteto darbuotojai atsako už jiems pavestų užduočių vykdymo eigą ir rezultatus, trumpalaikių ir ilgalaikių užduočių įgyvendinimą, teisės aktų nustatyta tvarka privalo pagrįsti savo veiksmus ir sprendimus, atsiskaityti už savo veiklą. Komiteto darbuotojai atsako už jiems patikėto ir jų naudojamo turto, informacijos, dokumentų tinkamą naudojimą ir konfidencialumą. Komiteto darbuotojai privalo atsisakyti vykdyti neteisėtą nurodymą, pavedimą, informuoti apie tai vadovą. Komiteto darbuotojai turi būti savikritiški, pripažinti savo klaidas, o pastebėję kitų Komiteto darbuotojų daromas klaidas, pirmiausia turi informuoti juos, ir tik šiems nepripažinus ar nesutikus ištaisyti klaidą, turi informuoti Komiteto direktorių;

6.7. Viešumo principas – Komiteto darbuotojai užtikrina atliekamų veiksmų ir priimamų sprendimų viešumą, pateikdami savo atliekamų veiksmų, priimamų sprendimų motyvus ir teisės aktų nustatyta tvarka teikia reikiamą informaciją kitiems Komiteto darbuotojams, Komiteto direktoriui ir visuomenei;

6.8. Pavyzdingumo ir profesionalumo principas – Komiteto darbuotojai turi būti nepriekaištingos reputacijos, deramai, laiku ir kompetentingai atlikti savo funkcijas, siekdami aukščiausios kokybės rezultatų, nuolat tobulinti savo kvalifikaciją. Komiteto darbuotojai turi būti tolerantiški, pagarbiai elgtis su kitais Komiteto darbuotojais, interesantais, visose situacijose veikti profesionaliai ir humaniškai, teikti tą informaciją, pagalbą ar paslaugą, kuri yra būtina, bet kartu gebėti teisingai ir taktiškai atmesti neteisėtus prašymus. Konfliktinėmis aplinkybėmis Komiteto darbuotojai turi elgtis objektyviai ir nešališkai, išklausydami visų suinteresuotų pusių argumentus ir ieškant objektyviausio sprendimo;

6.9. Sąžiningumo principas – Komiteto darbuotojai turi nevykdyti apgaulės, sukčiavimo, korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų ar kitų teisės aktų uždraustų veikų, nei tiesiogiai, nei netiesiogiai nepriimti jokių tiesioginių ar netiesioginių dovanų, kai esama pagrindo manyti, kad dovana siekiama paveikti Komiteto darbuotojo veiksmus ar sprendimus, nenaudoti Komiteto darbuotojo veiklai nustatyto laiko, Komiteto darbo priemonių, finansinių, žmogiškųjų ir materialinių išteklių ne pareiginėms funkcijoms vykdyti;

6.10. Atvirumo principas – Komiteto darbuotojai yra atviri pozityvioms iniciatyvoms, dialogui, bendradarbiavimui, pilietišškai veiklai. Komiteto darbuotojai dalyvauja socialinėje veikloje, labdaros renginiuose, aplinką tausojančiuose, pilietiškumą, savanorystę skatinančiuose projektuose, taip pat projektuose, kurie siejami su Komiteto tradicijomis, vertybėmis ir vykdomais projektais.

III SKYRIUS KOMITETO DARBUOTOJŲ TARPUSAVIO SANTYKIAI

7. Komiteto darbuotojų tarpusavio santykiai turi būti grindžiami pasitikėjimu, sąžiningumu, lygiateisiškumu, tolerancija, taktiškumu, mandagumu ir savitarpio pagalba. Komiteto darbuotojai turi padėti vieni kitiems profesinėje veikloje, keistis patirtimi ir žiniomis.

8. Komiteto darbuotojams draudžiama:

8.1. įžeidinėti, žeminti, šmeižti kitus Komiteto darbuotojus, jų darbą, pareigas, menkinti jų reputaciją;

8.2. kurstyti nesantaiką, šantažuoti ar grasinti;

- 8.3. seksualiai ar kitaip priekabiauti;
- 8.4. kelti balsą, šaukti, kalbėti nepagarbiai, elgtis neetiškai;
- 8.5. viešai aptarinėti asmens charakterį, jam būdingas savybes;
- 8.6. varžyti Komiteto darbuotojų teises ar teikti privilegijas dėl jų tautybės, kilmės, kalbos, rasės, lyties, seksualinės orientacijos, amžiaus, socialinės, turtinės ar šeimyninės padėties, religijos, įsitikinimų, politinių ar kitų pažiūrų, užimamų pareigų;
- 8.7. trukdyti Komiteto darbuotojų darbui, sudaryti situacijas, verčiančias Komiteto darbuotojus atskleisti informaciją, su kuria jie neturi teisės susipažinti.
- 9. Komiteto darbuotojai privalo mandagiai bendrauti su kolegomis, vadovautis principu, kad kiekvienas asmuo turi teisę turėti savo įsitikinimus ir juos laisvai reikšti, netoleruoti asmens įžeidinėjimo ir (ar) žeminimo, pastabas dėl kolegų klaidų ar darbo trūkumų reikšti korektiškai.
- 10. Darbo metu kilę Komiteto darbuotojų tarpusavio nesutarimai turi būti sprendžiami savo pastangomis, o nepavykus to padaryti, turi būti kreipiamasi į Komiteto direktorių.
- 11. Komiteto darbuotojai turi būti savikritiški ir pripažinti savo klaidas, stengtis jas ištaisyti, geranoriškai bendradarbiauti, išaiškinant savo darbo pareigų pažeidimus.

IV SKYRIUS ELGESYS DARBO IR NEDARBO METU

- 12. Komiteto darbuotojai darbo metu privalo:
 - 12.1. vadovautis Komiteto darbuotojų etikos principais, nurodytais Kodekso II skyriuje, ir kitomis Kodekso nuostatomis, jų nepažeisti, laikytis teisės aktų reikalavimų;
 - 12.2. išduotą įeigos kortelę, valstybės tarnautojo pažymėjimą ir kitas darbui suteiktas priemones saugoti bei naudoti tik darbo funkcijoms;
 - 12.3. darbo vietoje nelaikyti ir nevertoti alkoholinių gėrimų, narkotinių ar psichotropinių medžiagų;
 - 12.4. užtikrinti, kad darbo vieta visada būtų švari ir tvarkinga.
- 13. Komiteto darbuotojai ne darbo metu privalo:
 - 13.1. elgtis pagal visuotinai priimtas elgesio normas, būti pavyzdžiu kitiems asmenims, prisiminti, kad pagal jų elgesį sprendžiama apie Komitetą;
 - 13.2. nepiktnaudžiauti užimamomis pareigomis, nenaudoti dokumentų, patvirtinančių užimamas pareigas ir suteiktus įgaliojimus, siekdami paveikti nepavaldžius asmenis priimti jiems palankius sprendimus;
 - 13.3. privatų gyvenimą tvarkyti taip, kad nenukentėtų Komiteto interesai, prestižas ir Komiteto darbuotojų reputacija.

V SKYRIUS VIEŠOJI KOMUNIKACIJA

- 14. Informaciją apie Komiteto veiklą visuomenės informavimo priemonėms, įskaitant socialinius tinklus, teikia tik Komiteto direktoriaus įgalioti darbuotojai.
- 15. Komiteto darbuotojai, pasisakydami viešai klausimais, nesusijusiais su Komiteto veikla, ir reikšdami asmeninę nuomonę, neturi sudaryti įspūdžio, kad atstovauja Komitetui, turi aiškiai nurodyti, kad tai yra jų, kaip privačių asmenų, nuomonė. Komerciniais (ne profesiniais) tikslais Komiteto darbuotojai negali naudoti Komiteto simbolių ar logotipų.
- 16. Komiteto darbuotojai privalo atsakingai veikti internetinėje erdvėje, socialiniuose tinkluose ir kitose viešose veiklose. Komiteto darbuotojai privalo nekenkti Komiteto įvaizdžiui, atsakingai naudotis išorės komunikacijos priemonėmis ir vengti viešų pasisakymų, kurie galėtų diskredituoti Komiteto vardą, kenkti Komiteto darbuotojo asmeniniam arba institucijos prestižui ir taip silpninti visuomenės pasitikėjimą Komitetu.

VI SKYRIUS KOMITETO VERTYBĖS

17. Komiteto vertybės, apibrėžiančios organizacinę kultūrą Komitete, kurių turi laikytis Komiteto darbuotojai, yra:

17.1. profesionalumas — Komiteto darbuotojai:

17.1.1. teikia kokybiškas viešojo administravimo paslaugas;

17.1.2. priima sprendimus skaidriai, atsakingai ir laiku;

17.1.3. nuolat mokosi ir tobulėja, kuria tobulėti skatinančią aplinką.

17.2. pagarba — Komiteto darbuotojai:

17.2.1. jautriai ir etiškai reaguoja į kiekvieno žmogaus poreikį;

17.2.2. yra atidūs ir dėmesingi kiekvienam;

17.2.3. kiekvieną kolegą vertina kaip unikalų individą, siekia suprati jo poreikius, gebėjimus.

17.3. bendradarbiavimas — Komiteto darbuotojai:

17.3.1. bendradarbiauja su klientais, institucijomis ir organizacijomis, vieningai siekdami bendro tikslo;

17.3.2. atvirai bendrauja tarpusavyje ir mokosi vieni iš kitų;

17.3.3. kuria ir puoselėja pasitikėjimu grįstus santykius su kolegomis ir klientais.

VII SKYRIUS KODEKSO LAIKYMOŠI PRIEŽIŪRA IR KONTROLĖ

18. Šio Kodekso nuostatų laikymąsi prižiūri ir kontroliuoja:

18.1. Komiteto direktorius: priima sprendimus dėl atsakomybės taikymo procedūrų pradėjimo Komiteto darbuotojų atžvilgiu, gavę informacijos dėl Kodekso nuostatų nesilaikymo;

18.2. Komiteto direktoriaus įsakymu patvirtinta Komiteto etikos komisija (toliau – Etikos komisija), kuri nagrinėja gautus skundus, pranešimus dėl Komiteto darbuotojų galimo Kodekso nuostatų nesilaikymo. Nustačiusi galimus Kodekso nuostatų pažeidimus, Etikos komisija teikia pasiūlymus Komiteto direktoriui dėl atsakomybės taikymo procedūros inicijavimo;

18.3. korupcijos prevencijos specialistas veda mokymus apie Kodekso nuostatų laikymąsi, teikia rekomendacijas, atmintines Komiteto darbuotojams, kitą susijusią informaciją.

19. Komiteto darbuotojai privalo pranešti Komiteto direktoriui arba korupcijos prevencijos specialistui apie jiems žinomą kito Komiteto darbuotojo Kodekso nuostatų pažeidimą arba pranešti, kai jie turi pagrįstų įtarimų dėl galimo Kodekso nuostatų pažeidimo.

VIII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Laikytis šio Kodekso reikalavimų — kiekvieno Komiteto darbuotojo pareiga ir garbės reikalas, o už šio Kodekso pažeidimus Komiteto darbuotojai atsako teisės aktų nustatyta tvarka.
